

Riikka Åberg
Ympäristöterveydenhuollon vastuuvaimistelijä

Aluehallintoviraston resurssien jakautuminen eläinlääkintähuollossa, Uudenmaan tarve

1. Etelä-Suomen aluehallintoviraston eläinlääkintähuollon resurssien jakauma

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on arvioinut alustavasti läänineläinlääkäreiden nykyisen tehtäväjaon mukaan, että Uudenmaan maakuntaan jääviin tehtäviin kuluisi läänineläinlääkäreiden työaika 2,2 htv ja sihteereiltä 1 htv. Maakunnan tehtäväksi on jäämässä täydentävien ehtojen valvonta, aluehallintoviraston nykyisin hoitamat eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatehtävät, sivutuotevalvonta, eläinsuojelulain mukaisten ilmoitusten ja lupien käsittely sekä eläinkuljettajaluvat ja kuljetusten valvonta.

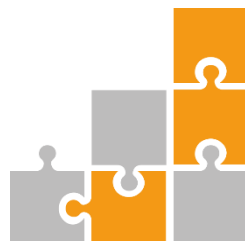
Uudenmaan alueella on yli 70 % Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueen lemmikkieläimistä. Lisäksi Uudellamaalla on viidesosa nauta- ja sikatiloista, 30 % siipikarjatiltoista, 35 % lammasta ja vuohitiloista ja yli 50 % talleista. Alueella sijaitsee satamia ja lentokenttä, jotka ovat keskeisiä helposti leviävien eläintautien vastustamisessa (esim. afrikkalainen sikarutto, rabies) ja eläinten laittoman tuonnin valvonnassa. Uudenmaan pitkä rannikkoalue vaikuttaa esim. lintuinfluenssaan varautumiseen. Alueella on myös Korkeasaaren eläintarha ja muita pysyviä eläinnäyttelyitä/kotieläinpihoja sekä isoja eläintapahtumia (esim. Helsinki International Horse Show).

Uudenmaan alueen väestökasvu on muuta Suomea selvästi suurempi, mikä heijastuu eläinmääriin, erityisesti lemmikkieläinten ja harrastehevosten osalta. Eläinsuojeluvalvonnan tarve on tästä johtuen kasvava. Alueen eläintautivarautumisen tarve on erittäin monipuolinen ja haastava johtuen alueen suuresta koosta, eläinjakaumasta ja sen erityispiirteistä mm. satamien ja lentokentän kautta tapahtuvan eläinliikenteen vuoksi. Aluehallintovirasto on lisäksi useaan otteeseen todennut, että erityisesti pääkaupunkiseudulla ei ole riittävästi resursseja eläinten laittoman tuonnin valvontaan ja maahantuonti ym. eläintautitehtäviin tarvitaan virkaeläinlääkäripäivystys.

Uudenmaan tulevan maakunnan tehtäviin pitäisi siirtyä vähintään 3 läänineläinlääkärinä ja 2 sihteeriä. Perusteluna tähän on Uudenmaan merkittävä osuus aluehallintoviraston nykyisistä tehtävistä ja alueen kasvava tehtävämäärä.

2. Uudenmaan alueen valvontaeläinlääkäritilanne

Uudenmaan alueella käytetään valvontaeläinlääkäreiden tehtäviin noin 7,5 htv. Uudenmaan ympäristöterveyden huollon valvontayksiköissä on 5 kokoaikaista valvontaeläinlääkärinä (Helsinki, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Porvoo, Vantaa). Espoossa on kaksi osa-aikaista valvontaeläinlääkärinä/praktikkona (yhteensä 1 htv valvontatehtäviä), Lohjalla hygieenikko/valvontaeläinlääkärinä ja Etelä-Kärjessä hygieenikko/valvontaeläinlääkärinä. Sekä Lohjalla että Etelä-Kärjessä virka on ensin ollut 50 %:sti valvontaeläinlääkäritehtäviä, mutta tarve on kasvanut ja Avi rahoittaa Lohjalla 1 htv:n

ja Etelä-Kärjessä 0,6- 0,7 htv. Hyvinkäällä ei ole omaa valvontaeläinlääkärin virkaa, vaan Lahden valvontaeläinlääkäri hoitaa 50 % Lahden ja 50 % Hyvinkään tehtäviä. Virka tulee siirtymään maakuntauudistuksessa Päijät-Hämeen maakuntaan, mikä vähentää Uudenmaan käytössä olevia resursseja.

Nykyisistä valvontayksiköistä Helsinki on esittänyt maa- ja metsätalousministeriölle kolmannen valvontaeläinlääkärin viran tarvetta jo useamman vuoden ajan. Lisäresurssitarvetta on myös Vantaalla 0,5 htv, Espoossa 0,7 htv, Keski-Uudellamaalla 1 htv, Lohjalla 0,5 htv ja Etelä-Kärjessä 0,3-0.4 htv. Porvoossa ja Keski-Uudellamaalla praktikkoeläinlääkärit hoitavat eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tehtäviä valvontaeläinlääkärin lisäksi. Hyvinkäällä 0,5 htv:ta riittäisi valvontaan, jos virka jäisi Uudenmaan maakuntaan.

Alueen valvontaeläinlääkäreiden tehtävänä on eläinsuojeluvalvonnan ohella säännöllisen eläintautivalvonnan tehtäviä (mm. siipikarjan salmonella, maedi visna, kalakasvattamot, oriasemat), määrällisesti paljon eläinten laittoman maahantuonnin valvontaa, vientitodistuksia (esim. Vantaalla 1500 turkistodistusta/vuosi), isoja eläintapahtumia (esim. Helsinki International Horse Show), eläintautivarautumiseen liittyviä tehtäviä jne.

Kaikkien valvontayksiköiden käsitys on, että ns. suunnitelmallista eläinsuojeluvalvontaa ilmoituksen- ja luvanvaraisiin kohteisiin ei ehditä nykyresursseilla tekemään kuin pieneltä osin. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset pystytään pääosin hoitamaan. Eläintautivalvonnassa mahdollisessa taudinpurkauksessa resurssit eivät riittäisi ja yksittäiset tautiepäilyt/toimenpiteet (esim. afrikkalainen sikarutto, salmonellaepidemiat) vaikuttavat jo nyt merkittävästi muun valvontatyön toteumaan.

Ottaen huomioon alueen nykyisen resurssivajeen ja maakuntauudistuksessa mahdollisesti tulevat uudet tehtävät (eläintauti- ja eläinsuojelupäivystys), tulisi maa- ja metsätalousministeriön rahoittaa Uudenmaan ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköihin 4 uutta valvontaeläinlääkärin virkaa hyvissä ajoin ennen maakuntauudistusta 2020.